

Vergaderjaar 2012–2013

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1687

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 september 2013

Inleiding

Met deze brief informeer ik de Tweede Kamer over de voortgang van de pilots «Gedragscode eerlijke handelspraktijken agrofoodsector» en «Gedragscode eerlijke handelspraktijken voor de sector mode, textiel en schoeisel». Ik heb deze brief toegezegd tijdens het algemeen overleg in de Tweede Kamer op 6 februari 2013 (Kamerstuk 31 531, nr. 23) en in mijn brieven van 2 april 2013 (Kamerstuk 22 112, nr. 1596) en van 8 mei 2013 (Kamerstuk 22 112, nr. 1611).

Zoals besproken in het algemeen overleg van 6 februari 2013, ben ik van mening dat zelfregulering als aanvulling op de bestaande regelgeving de aangewezen weg is om oneerlijke handelspraktijken tegen te gaan. Het rapport van SEO van januari 2013 (Kamerstuk 31 531, nr. 22) bevestigt dat beeld. Sinds het algemeen overleg van 6 februari 2013 is voortvarend gewerkt aan de opzet van twee pilots, één voor de agrofoodsector en één voor de sector mode, textiel en schoeisel, waarbij het probleem van de oneerlijke handelspraktijken wordt aangepakt door een gedragscode met mogelijkheden voor geschillenbeslechting. Twee overleggroepen, bestaande uit vertegenwoordigers van brancheorganisaties uit die bedrijfssectoren, hebben de taak op zich genomen die pilots op te zetten en uit te voeren. Het Ministerie van Economische Zaken faciliteert dit proces.

Uitgangspunt is dat de gedragscode en de procedurele invulling van de beide pilots aan de volgende voorwaarden moeten voldoen:

- Aansluiten bij de voor de agrofoodsector overeengekomen Europese «Verticale relaties in de voedselketen: Beginselen van goede praktijken» (hierna: gedragscode) en «Kaderregeling voor de toepassing en handhaving van de beginselen van goede praktijken in verticale relaties in de voedselvoorzieningsketen» (hierna: kaderregeling).

- Zo eenvoudig en laagdrempelig mogelijk.
- Concrete normen en voorbeelden van eerlijke handelspraktijken.
- Ondernemingen die zich hebben geregistreerd en zich aan de code houden worden als positief voorbeeld genoemd op een website.
- Voorzieningen treffen voor advisering over klachten en beslechting van geschillen.
- Mogelijkheid tot anoniem klagen bij zogenoemde gebundelde klachten.
- Sancties in het geval van niet naleven van de beginselen en de procedurele regels van de gedragscode, waaronder uitsluiting (vanwege de negatieve publiciteit voor de betrokken onderneming),

Twee pilots: stand van zaken

Overleggroep agrofood (LTO Nederland, Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie FNLI en Centraal Bureau Levensmiddelenhandel CBL)

De overleggroep heeft, onder voorbehoud van goedkeuring door de achterban, overeenstemming bereikt over de volgende inrichting van de pilot:

- Omdat op 16 september 2013 op Europees niveau reeds gestart wordt met de uitvoering van de vrijwillige Europese gedragscode en kaderregeling voor de agrofoodsector, wordt dit Europese systeem in deze pilot toegepast in Nederland.
- Een Nederlandse stuurgroep, waarin LTO Nederland, FNLI en CBL zijn vertegenwoordigd, zal de pilot begeleiden en de communicatie onderhouden met de Europese stuurgroep.
- Registratie van Nederlandse ondernemingen die zich aan de Europese gedragscode en kaderregeling binden vindt plaats op de Europese website die door de Europese Commissie wordt beheerd.
- Op grond van de Europese kaderregeling zijn geregistreerde ondernemingen verplicht zich te houden aan de gedragscode en de kaderregeling bij transacties binnen Nederland, bij grensoverschrijdende transacties binnen de EU en bij transacties met kleine en middelgrote ondernemingen buiten de EU op voorwaarde dat de overeenkomst ten uitvoer wordt gelegd binnen de EU. Alleen ondernemingen die zichzelf ook hebben gebonden aan naleving van de gedragscode en de kaderregeling, kunnen wegens oneerlijke handelspraktijken van hun wederpartij een beroep doen op de gedragscode en de kaderregeling.
- Op grond van de Europese kaderregeling kan een onderneming die van mening is dat een geregistreerde wederpartij de gedragscode niet naleeft ervoor kiezen eerst te proberen het geschil in overleg met zijn wederpartij op te lossen, bijvoorbeeld door overleg met de compliance officer van haar wederpartij of door een mediator in te schakelen. Zij kan het geschil in overleg met haar wederpartij ook meteen voorleggen aan een derde voor bindend advies of arbitrage of aan de burgerlijk rechter. Klagers worden geacht eerst de opties te benutten die minder tijdrovend en kostbaar zijn.
- Op grond van de Europese kaderregeling kunnen, in het geval van een ernstige overtreding van een norm uit de gedragscode waardoor verschillende ondernemingen worden getroffen, de getroffen ondernemingen anoniem klagen. De brancheorganisatie van de getroffen ondernemingen kan hun klachten «bundelen» en voorleggen aan de Nederlandse stuurgroep voor de agrofoodsector. De Nederlandse stuurgroep neemt dan naar aanleiding van de gebundelde klachten contact op met de onderneming waartegen die klachten zijn gericht, om die onderneming ertoe te bewegen haar gedrag in overeenstemming te brengen met de gedragscode.

- Doet die onderneming dat niet, dan kan de Nederlandse stuurgroep de kwestie voorleggen aan de Europese stuurgroep, die een algemeen richtsnoer kan opstellen over de desbetreffende gedraging.
- De Europese kaderregeling bevat een reeks procedurele verplichtingen die de geregistreerde ondernemingen moeten nakomen. Indien een onderneming zich hier niet aan houdt, kan een klager dit aandragen bij zijn brancheorganisatie, die de kwestie kan voorleggen aan de Europese stuurgroep. De Europese stuurgroep bepaalt wat de gepaste sanctie is: een waarschuwing, tijdelijke schorsing of uitsluiting.
- De Europese stuurgroep stelt het jaarverslag op over de toepassing van de gedragscode en de kaderregeling.

Overleggroep mode textiel en schoeisel (Modint, Inretail, Vereniging van Grootwinkelbedrijven in Textiel VGT en Vereniging van Grootwinkelbedrijven in Schoenen VGS)

De overleggroep heeft, onder voorbehoud van goedkeuring door de achterban, overeenstemming bereikt over de volgende inrichting van de pilot:

- Deze pilot kan geen deel uitmaken van de uitvoering van de vrijwillige Europese gedragscode met kaderregeling, omdat deze alleen voor de agrofoodsector openstaat. Derhalve is een nationale uitvoering overeengekomen. Een eigen gedragscode met kaderregeling wordt vastgesteld, waarbij het uitgangspunt is dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de Europese gedragscode en kaderregeling voor de agrofoodsector.
- Registratie van ondernemingen die zich aan de gedragscode en de kaderregeling willen binden, kan niet plaatsvinden op de Europese website voor de agrofoodsector. De brancheorganisaties Modint, Inretail, VGT, VGS, Vereniging van Importeurs Verre Oosten VIVO en mogelijk ook de Vereniging voor Fabrikanten en Groothandelaren in Sportartikelen FGHS richten daarom gezamenlijk een stichting op. Deze stichting beheert een website waarop ondernemingen uit de sector mode, textiel en schoeisel zich registreren voor binding aan de gedragscode met kaderregeling.
- Alleen ondernemingen die zichzelf ook hebben gebonden tot naleving van de gedragscode en de kaderregeling, kunnen bij oneerlijke handelspraktijken van hun wederpartij een beroep doen op de gedragscode en de kaderregeling.
- Voorts is de overleggroep overeengekomen dat wanneer een onderneming van mening is dat een geregistreerde wederpartij de gedragscode niet naleeft, zij eerst dient te proberen het geschil in overleg met haar wederpartij op te lossen, bijvoorbeeld door overleg met de compliance officer van haar wederpartij of door een mediator in te schakelen. Indien dat niet lukt, dan kan zij het geschil voorleggen aan het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI) voor een onafhankelijk oordeel in de vorm van bindend advies.
- Net als in de Europese kaderregeling voor de agrofoodsector kunnen in het geval van een ernstige overtreding van een norm uit de gedragscode waardoor verschillende ondernemingen worden getroffen, de getroffen ondernemingen anoniem klagen.

De brancheorganisatie van de getroffen ondernemingen kan hun klachten «bundelen» en voorleggen aan het NAI voor een onafhankelijk oordeel in de vorm van een bindend advies over het gedrag waartegen de klachten zich richten. De brancheorganisatie kan hierin de getroffen ondernemingen vertegenwoordigen.

- Net als de Europese kaderregeling voor de agrofoodsector bevat de nationale kaderregeling een reeks procedurele verplichtingen die de geregistreerde ondernemingen moeten nakomen. Indien een onderne-

ming zich hier niet aan houdt, bepaalt de nationale stuurgroep wat de gepaste sanctie is: een waarschuwing, tijdelijke schorsing of uitsluiting.

- De nationale stuurgroep brengt een geanonimiseerd jaarverslag uit over de toepassing van eigen gedragscode met kaderregeling.

Vervolg

De pilot voor de agrofoodsector gaat van start op 16 september 2013 en de pilot voor de sector mode, textiel en schoeisel uiterlijk begin november 2013. De respectievelijke stuurgroepen zijn verantwoordelijk voor de voortgangscotrole van de pilots. Ik heb vertrouwen in de opzet van de nationale stuurgroepen en de uitvoering van de pilots. Het Ministerie van Economische Zaken zal gedurende de pilot de vinger aan de pols blijven houden.

Zoals ik tijdens het algemeen overleg van 6 februari 2013 aan de Tweede Kamer heb meegedeeld, zal ik de Tweede Kamer in het voorjaar van 2014 informeren over mijn eerste bevindingen met de twee pilots. Graag wil ik de pilots een jaar laten doorlopen. In dat geval zal ik de stuurgroepen van beide pilots verzoeken eind 2014 een eindverslag uit te brengen over de toepassing van de gedragscode en de kaderregeling en zal ik eind 2014 de Kamer informeren over de resultaten van de twee pilots.

Aan de hand van de volgende prestatie-indicatoren zal worden beoordeeld of de gedragscodes met kaderregeling doelmatig zijn:

- Het aantal ondernemingen dat zich heeft gebonden aan de gedragscode.
- De duidelijkheid van de normen voor eerlijke handelspraktijken uit de gedragscode.
- De mate waarin geschillen in goed overleg tussen ondernemingen worden opgelost.
- De effectiviteit van de geschillenbeslechting: tijdsduur van de afhandeling van klachten en beslissing van geschillen en de doeltreffendheid van sancties.

Afhankelijk van die resultaten verwacht ik dat kan worden beslist of een gedragscode met procedurele kaderregeling, als aanvulling op bestaande wetgeving, voldoende is als oplossing voor het probleem van oneerlijke handelspraktijken.

Indien het antwoord op die vraag bevestigend luidt, kan worden gezien of het mogelijk is te komen tot één gedragscode en werkingssfeer daarvan uit te breiden tot andere bedrijfssectoren dan die van de pilots.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp